

ABONAMENTUL

Un an . . . 28.— Cor.
 Săptămână an 14.— „
 3 luni . . . 7.— „
 O lună . . . 2.40 „
 Pentru România și
 strălămate:
 Un an . . . 40.— franci
 Telefon
 Oraș și interurban
 Nr. 750.

REDACTIA

ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi N-rul 1/a
 INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Mulțumite publice și Loo
 deschis costă șirul 20 fil
 Manuscrise nu se in-
 napolază.

ROMÂNUL

Zorile...

și au ele războaiele mari totdeauna ur-
 lor dezastruoase; doboară state și ni-
 civilizații, aruncă omenimea cu zeci
 înapoi în desvoltarea ei, dar nu e mai
 adevărat că adeseori ele sunt văpaia în
 se curăță aurul culturii, ele sunt puterea
 și neînțeleasă, care trezește la viață
 miri întregi, le arată demnitatea lor de
 și le îndrumă pe calea progresului, ele
 adeseori varga vrăjită de a cărei atin-
 sfărâmate lanțurile și se ridică în
 mândria sa conștiința de neam, care
 și făuriască el viitorul. Istoria în mer-
 până în vremea nouă n'a ținut aproape
 samă de legătura ciudată dintre cei de
 ange, de forța aceea care mă face să pri-
 un frate în cel care-mi vorbește graiul,
 și el de pe stepele Niprului, — n'a ținut
 de sufletul neamurilor. Călăuzită de in-
 economice și deci totdeauna de forța
 a celor mari, a căcat tradiții, a zdro-
 pierii și lea- împărțit nepăsătoare fără
 lege plânsul înăbușit și amărăciunea
 despărțiți de frați. Conștiința unității
 tras într'un colț ascuns al sufletelor; a
 uit din când în când, și înăbușită s'a în-
 iarăși în spuză în așteptarea vremilor
 când va putea izbucni iară.

Popoarele astfel sfășiate numai dela un
 mare, european, își puteau aștepa mân-
 și numai un astfel de război dedea
 ga de a se manifesta unitar energiile lor
 male, unite într'un acelaș ideal. Chemarea
 nouă viață de stat, din care să facă parte
 neamul polon, readucerea vechilor
 de unitate și libertate ale puternicului
 de Varșovia, — sau înfăptuirea unei
 ce organizații de viață națională a nea-
 ucrainic, realizarea unui stat de 20 de
 mii de oameni, cari vorbesc limba lui
 Șevcenco, și cari s'ar putea apoi desvolta
 prin îmboldurilor lor sufletești, — aceste
 scri poate nici odată n'au frământat așa
 mult sufletele acestor două neamuri, ca
 și căci nici odată realizarea lor nu s'a
 putut mai aproape. Acestea sunt idealuri
 care nu se pot înfăptui, decât în vremi mari,
 când sunt cele de astăzi.

Polonia Jagellonilor, cu țărnișii scăldați
 în marea Baltică și cu străjeri la Camenița
 de neastâmpărații de Moldoveni, puter-
 regat al lui Ioan Sobiesky, bogat în a-
 și mândrie, țara la ale cărei universități
 erau setoși de cultură feciorii boierilor
 Moldoveni, — a fost îmbucătățită fără milă,
 scrierile ei de demnitate au fost înăbușite
 în regatul dârz, care adeseori își scălda
 la Galați, s'a ales o ruină în mare parte
 și în picioare de cizmă și potcoavă. Bu-
 cea mai mare, centrul vieții polone, lar-
 gale a Vistulei, întinderea bogată până
 la Prîpset și Dîna n'a cunoscut decât cnut
 și cnut, pentru că a avut îndărătnicia să
 și limba sa moștenită din moși strămoși. Iar
 și cnutul nici temnițele cu torturile lor
 și nu mai puteau face Ruși veritabili din
 și slavi" cari erau Polonii, țarul din prea

mare dragoste ce poartă „fraților slavi”, is-
 călea o hârtie și din frumoasa Polonie pornea
 în lungi convoiuri floarea neamului și prin
 ploii și zăpezi escortată de binevoitorul biciu
 căzăcesc se îndrepta spre Irkuț, ca să-și
 zdrobească mintea și trupul prin minele de
 plumb ale Siberiei. A trebuit să facă eforturi
 enorme, și să aibă în sine energii fără pereche
 poporul acesta, care cu toată vitregia îm-
 prejurărilor a putut da omenirii pe un Mi-
 ckiewicz, pe un Kraszewsky, pe un Sienkie-
 wicz. Ce departe ar fi acum cultura lui dacă
 buna tradiție a lui Jan Kohanowsky n'ar fi
 fost întreruptă și forțele nu s'ar fi risipit sub
 potcoavele oștilor moscovite!

Vestul vechei Polonii ajuns sub stăpânire
 prusiacă a suferit și el, căci a ajuns în mâna
 unui stat național tocmai atunci când era în
 plină expansiune, i s'au închis școlile, i s'a
 atacat viața economică, dar a avut parte de
 o cultură, care a întărit neamul polon și i-a
 dat puternice mijloace de apărare. Și rezis-
 tența a putut fi mai cu izbândă, căci atacurile
 erau purtate cu arme apusene, și nu cu ghe-
 țurile din Camciatca.

Mai bună parte a avut partea sudică a Po-
 loniei de odinioară, partea incorporată la Au-
 stria. Imperiul habsburgic, conglomerat cum
 este, nici n'a încercat să contopiască pe Po-
 loni în alt neam. Le-a lăsat și le-a desvoltat
 toate instituțiile necesare culturii lor. Galiția
 de nord cu universitatea polonă din Cracovia
 a ajuns adevăratul centru de cultură națio-
 nală polonă. Li s'a asigurat nu numai o largă
 viață culturală și economică, ci li s'a dat parte
 și în conducerea destinelor monarhiei. Aici
 s'au păstrat și se păstrează tradițiile vechei
 Polonii și de aici pornește, cum numai de aici
 poate să porniască marea mișcare pentru în-
 făptuirea nizuințelor naționale ale neamului
 leșesc.

Și dacă Polonii atâta vreme s'au războit
 și apoi s'au certat cu ucrainenii, iar aceștia
 au răspuns nu odată cu focuri de revolver, —
 acum aceste două neamuri și-au dat mâna și
 împreună muncesc spre desrobirea fraților lor.

Ucrania, țara stepelor vestice, cu ierburi
 înalte, țara vechilor cazaci paznicii față de ta-
 tari la răsăritul Poloniei, nu a cazacilor călăi
 rusești, pământul slăvit așa maestru de peana
 lui Gogol, ajunsă prin tratate și trădări în
 mâna Rusiei, — a rămas tot acolo unde era
 încă acum două sute de ani. Ocârmuirea țar-
 rilor avea să facă ruși din poporul acela răs-
 boinic, cel mai înrudit cu adevăratul popor
 rusec. Cultura a fost lăsată la o parte, căci
 așa cereau interesele Moscvei, și mai ales
 pentru că chiar dacă ar fi vrut Rușii să i-o
 dec, n'aveau de unde i-o da. Dacă ici colo
 s'au ivit forțe intelectuale în sânul poporului
 ucrainian, scopul Petersburgului a fost să le
 smulgă din solul lor și să le câștige pentru
 rusism iar dacă nu i-a putut, a cercat să le
 zdrobească. Un Gogol, care în Taras Bulba
 a înălțat Ucrainei cel mai cucernic imn de sla-
 vă, s'a smuls fără să știe din pământul pă-
 rinților săi și a deschis drumul spre universa-
 litate al prozei rusești. Un Taras Șevcenco,
 care a îndrăsnit să nu se lapede de limba po-

porului său, și să-și cânte în limba aceasta
 sufletul și țara sa întinsă, a trebuit prigoni-
 din loc în loc, amărît clipă de clipă, și insult-
 tat până și după moarte. Aceasta e soarta con-
 ductorilor celor 15—20 de milioane de ucrai-
 nieni de sub stăpânirea prea cucernică a țaru-
 lui. Căci se știe foarte bine că, zdrobiți odată
 literații, e zdrobită și viața națională. Duhul
 lui Șevcenco însă n'a mai putut fi nimicit.
 Ideile sămănate de el au desvoltat tot mai
 puternic conștiința națională în pătura mijlo-
 cie, urmașii lui le-au răspândit și mai departe
 în pătura de jos, și astfel a ieșit la suprafață
 clar idealul neamului: întemeierea unei Ucrai-
 nii libere.

Acest ideal și-a găsit sprijinitori și mai
 aprigi acolo, unde asupra convingerilor nu se
 întinde umbra spânzurătoarei: la ucrainenii,
 din Galiția estică și Bucovina. În Austria li s'a
 putut desvolta cultura, literatura, au putut
 lua avânt chiar artele; vecinătatea mai favor-
 rabilă, administrația mai omenească le-a lăsat
 cel mai larg teren de desvoltare acestui popor
 ajuns primejdios pentru noi nu atât prin ata-
 curile lui, cât prin slăbiciunea noastră.

Iar acum cele câteva milioane de ucrainenii
 din Austria se mișcă, își jertfesc tot ce pot,
 căci simt că a sosit clipa cea mare... Și se
 mișcă Polonii, căci simt acelaș lucru.

Bubuitul tunurilor germane și austriace
 au avut răsunet nu numai în inima vrăjma-
 șului, ci au avut și mai mare răsunet în sufle-
 tul acestor două popoare și le-a chemat, mai
 mult decât pe ori care altele la luptă pentru
 libertatea și pentru desrobirea fraților lor.

Și glasul tunului e înțeles. Clubul polon
 a pus totul în mișcare, a alcătuit un comitet
 național central, și a întrunit în mâna ace-
 stui comitet toate partidele poporului polon
 din Austria. Acest comitet național e cel mai
 înalt for în toate afacerile militare, financiare
 și politice.

Lupta pentru desrobire însă se poartă cu
 arme. E nevoie de trupe acum nu de discuții.
 Deci îndată s'a pornit alcătuirea a două le-
 giuni naționale polone, cari cu limbă de co-
 mandă polonă vor avea să lupte alături de
 trupele austro-ungare. Și poporul grăbește de
 pretutindeni sub steagurile naționale ale celor
 două legiuni, din cari unele trupe au și intrat
 în foc. Pentru scopul mare al desrobirii fra-
 ților de sub jugul rusec, poporul leșesc pentru
 susținerea trupelor în război s'a strâns o su-
 mă de mai multe milioane, la care numai ora-
 șele Cracovia și Lemberg au contribuit cu
 câte un milion de coroane. Și toți de pretutin-
 deni grăbesc să jertfească avere și viață
 pentru înfăptuirea visului lor. Zadarnic le
 adresează marele duce Nicolae, comandantul
 armatelor rusești, acum manifesturi măgul-
 toare și pline de făgăduinți; Polonii cunosc
 foarte bine valoarea făgăduințelor rusești. Un
 singur glas arată poporului leșesc drumul
 și unui singur for se supune el astăzi:
 comitetului național, care chiamă la arme pe
 toți fiii regatului polon, și luptă pentru reîn-
 vierea acestui regat...

Și acelaș spirit răsboinic, pornit din acelaș

ideal, stăpânește poporul rutean. Sfatul național al Ucraniilor austriaci a adresat manifesturi, a mișcat toate păturile poporului său în fața acestor evenimente, adeseori fără seamăn în istoria unui neam.

„Se apropie vremea cea mare, și ceasul hotărîtor bate! Văpăile războiului se înalță și zdrobesc lanțurile popoarelor robite. În focul acesta se făurește viitorul Ucrаниеi. Ziua cea mare sosește, ziua renașterii noastre. Poporul Ucrainian își chiamă fiii la luptă pentru libertatea Ucrаниеi. Nici o jertfă nu poate fi astăzi prea mare. Astăzi gândurile noastre sunt unite și unite și energice trebuie să ne fie și faptele noastre”... Astfel glăsuiește manifestul comisiei de război ucrainiene. Și cetele de vânători „Siciow” se strâng și după instrucția necesară în disciplină militărească pornesc spre graniță, ca sub îndrumările armatei austro-ungare să răsbune suferințele atâtor și atâtor tovarăși de ai lui Taras Șevcenco.

Cum au să se lupte cetele acestea libere atât ale Polonilor cât și ale Rutenilor, ne putem da seamă numai dacă ne gândim la luptele celor cari își varsă sângele pentru idealuri mari.

„De trei veacuri urmărește imperiul țarilor o politică, al cărei scop e să-i răpească Ucrаниеi îngenunchiate idealul său național și să facă din poporul ucrainian o parte a poporului rusesc. Un ucaz al țarului a răpit poporul ucrainian cel mai înalt drept al său, limba părintească...”

Că Rusia vrea război, o face aceasta din nesățul ei, ce trece ca un fir roșu prin istoria acestui imperiu, care prin o consecvență îngenunchiere și înghițire de popoare și țări, dintr'un principat mititel a ajuns un colos primejdios pentru pacea, cultura, progresul și viața popoarelor europene...”

Iată de ideile acestea sunt pătrunse cele două popoare cari luptă azi față de primejdia rusească jertfindu-și tot ce au și tot ce sunt pentru asigurarea existenței lor naționale și pentru desrobirea celor de-o limbă și de-un sânge. Trebuie zdrobit colosul, a cărui putere se ridică pe cadavrele mutilate ale celor robiți și trebuie deschisă o eră de progres și cultură pe seama tuturor.

Zorile trebuie să se apropie. Așa cere duhul vremii. Iar Rusia a uitat că acest duh mătură pe cei ce nu vor să-l asculte.

Războiul.

Apărarea Belgradului.

După o telegramă din Sofia în 8 August a sosit cu automobilul la Belgrad prințul Gheorghe și în aceeași zi a luat comanda peste trupele de acolo. Sub conducerea prințului Gheorghe a fost continuate lucrările pentru întărirea Belgradului ridicându-se șanțuri și de câtră uscat, pentru ca orașul să se poată apăra și împotriva unui eventual atac din aceasta parte. Afirmațiile din partea Rusiei, că Belgradul n'ar fi fortificat nu corăspund adevărului. Belgradul trebuie privit azi ca oraș deplin fortificat și conform trebuie să se facă și operațiunile împotriva lui. (Correspondența Slavilor de sud.)

Biruînța dela Metz.

Roma. — Colonia germană de aici abia târziu seara (în 23 August) a auzit de marea biruînță germană dela Metz. Vestea a fost primită cu însufletire mare. Foile de aici, pe baza informațiilor primite din Basel, scriau și de o mare biruînță franceză lângă Mulhouse. Vestea învingerii dela Metz a trezit o adevărată ușurare sufletească. Ziarele italiene recunosc însemnătatea mare a în-

vingerii dela Metz. „Giornale d'Italia” prin condeiul unui strateg spune că acțiunea generalistmului Joffre cu greu va duce la isbândă.

Ce se întâmplă în Italia?

Frankfurt. — Lui „Frankfurter Zeitung” i se comunică din Roma, că consiliul de miniștri italian în permanență ține ședințe, dar despre aceste ședințe și despre hotărârile luate nu se dă nici un fel de comunicat pentru publicitate. Din această cauză atât Italienii cât și străinii aflători în Italia trăesc în cea mai completă nesigurantă. Singurul comunicat oficios lansat în timpul din urmă a fost acela, prin care guvernul oprește orice manifestații pentru Franța.

Se comunică semioficial, că vizita prințului Avarna, ambasadorul Italiei în Viena, n'a avut nici un rezultat. În consecință se crede, că Italia a cerut Austro-Ungariei garanții pozitive relative la întregitatea peninsulei balcanice, respective garantarea unei părți pe seama Italiei în cazul reușitei norocoase a războiului.

Fetul cum se va cristaliza atitudinea Italiei în viitor, trebuie judecat cu mult calm, mai ales, că Italia numai în acel caz își recunoaște datorii de aliat, dacă din aceasta pentru ea rezultă oarecari favoruri și deoarece trebuie să se ia în considerare și faptul, că și adversarii noștri au făcut promisiuni Italiei.

Curierii împăratului Wilhelm.

Sinaia. — Von Stumm, secretarul consulatului german din Bruxelles a sosit la Sinaia, unde va prezenta regelui Carol un autograf al împăratului Wilhelm. Un alt curier al împăratului german a plecat la Constantinopol.

Impărații aliați.

Viena. — „Deutsches Volksblatt” scrie: Francisc Iosif I a felicitat telegrafic pe împăratul Wilhelm cu prilejul biruinței mari a armatelor sale.

Germania și Belgia.

Berlin. — Evenimentele din Belgia încurând se vor încheia. Trupe germane foarte puternice țin cucerită Bruxella, în timp ce reconstruiesc Liège-ul, ale cărui forturi sunt în ruină. Liniile ferate, podurile, tunelurile din Belgia vor fi refăcute.

Pe Marea Adriatică.

Viena. — Un comunicat oficial din Cetinje despre vasul de război Zenta, care probabil s'a scufundat în timpul luptei cu un vas de război francez în 16 August, aduce vestea că 184 de soldați, între cari 50 de răniți, s'au refugiat pe tărâm munteneștin.

Publicarea numelor celor refugiați se va face în timpul cel mai apropiat.

Orice altă veste din presa străină despre înfrângeri suferite de marina noastră de război în ciocnirile de pe Adriatică, este lipsită de adevăr.

O propunere pentru armistițiu.

Ziarul italian „Tribuna” scrie că întrunindu-se cardinalii în 21 August după moartea Papei, cardinalul Agliardi a propus, ca colegiul să roage guvernele statelor în război ca pentru timpul conclavelor să se încheie armistițiu și alegerea Papii să se facă într'o zi, când nu are loc vărsare de sânge în nici o parte a lumii.

Aviatorii în acțiune.

În comunicatul oficial despre luptele Tomaszow, Turyuka și Kamionka Strumilowa se spune despre acțiunea aviatorilor:

Aviatorii noștri au dovedit prestațiuni extraordinare de îndrăznețe pătrunzând departe pe teritoriul rusesc și aruncând bombe au provocat mare încurcătură în taberele și trupele de furaj ale dușmanului.

Contele Czernin la monarhul.

București. — Ieri seară contele Ottokar Czernin ambasadorul austro-ungar de aici a plecat la Viena, unde se va prezenta într'o audiență specială la monarhul austro-ungar. În cercurile politice de aici domnește convingerea, că raportul contelui Czernin despre atitudinea lumii oficiale și a întregii populații românești va face o impresie plăcută. (Pol. H.)

Lupte sângeroase între Macedoneni și Serbi.

Lemberg. — „Kurier Lwowski” publică numărul său dela 18 Aug. n. o scrisoare din 8 Aug. n. a unui polonez din Niș, care altele scrie următoarele:

— Sosit în Niș am găsit aci foarte mulți refugiați din nordul Serbiei, cari cu averi s'au retras în internul țării. Din sudul Serbiei sosesc știri foarte defavorabile pentru Serbi. Trupele lui Issa Boljetinatz au cuprins la tătăile Kaikandelen și Prizrend și înaintează spre Kosovo-Polje. Un alt șef de bande, înaintea și el cu bandele sale spre Serbia, acesta nu poate ierta Serbiei perfidia de a dat autonomie vilaetului Kosovo-Polje pe autonomie națională și confesională Albana din acest vilaet. Se svonește că trupele lui duc au masacrat lângă Ferisovici o armată sârbească iar comandantul acesteia, un mare a fost făcut prizonier.

O parte din trupele lui Issa Boljetinatz înaintează spre ost dela Prilep pentru a se scopul unei conlucrări cu bulgarul Jomiljanski, care își organizează bandele în Vardarului și cheamă la luptă populația bulgară.

Iată, deci, cum se explică concentrările cești la frontiera sârbească.

Se svonește, că numeroase trupe grecești intrat în Monastir și înaintează spre Prilep.

Intervenția grecească se motivează cu coala albano-bulgară împotriva Serbiei.

*

Frankfurt. — Lui „Frankfurter Zeitung” scrie din Salonic: În urma epidemiei de cholera a lipsei de proviziune și de locuințe, precum și din cauza șicanărilor din partea ofițerilor și a conflictului ce a izbucnit între comandamentul militar și guvern, situația a devenit foarte critică. Intorcându-mă la Salonic auzit că linia ferată spre Köprülü este dislocată complet.

Accasta se explică prin faptul, că între Macedoneni și Sârbi au avut loc mari lupte s'au sfârșit cu înfrângerea Sârbilor, ceea ce dovedește și faptul, că Sârbi au evacuat plect întreagă frontiera dela sud dinspre Gostivar între Iștip și Monastir.

Impotriva Rusiei.

Berlin. — Câțeva ziare dau atenție deosebită comunicatului vienez, care se ocupă cu planul de operație împotriva Serbiei, și scriu hotărîrea comandei supreme a armatei austro-ungare de a concentra forțele împotriva Serbiei și salutată cu bucurie de Germani. Această măsură asigură succesul acțiunii comune a celor două armate.

Rusia și Turcia.

Viena. — Vestile despre trimiterea ambasadorului turcesc în Constantinopol și faptul că Turcia nu pot fi acreditate.

Anglia și Turcia.

Constantinopol. — Soldătimea și ofițerilor 2 dreadnought-uri turcești ocupate de guvernul englez, „Reşadie” și „Sultan Osman” debarcat aici de pe vaporul de persoane „Sid Paşa”.

Budapesta. — În cercuri din Constantinopol se comentată viu capturarea celor două vase de război englezi cari sunt primiți în soldă turcească pentru organizarea flotei, își mențin încă pe mare. În timpul din urmă însă sunt ținuți tot mai departe de afacerile marinei turcești, fapt care consternat pe ofițeri și s'au anunțat nemulțumiri la ambasada engleză.

Flota turcească în Marea-Neagră.

„Politische Korrespondenz” e informată din Constantinopol că guvernul otoman înaintează să trimeată flota otomană în Marea-Neagră. Flota aceasta s'ar compune din vasele: „Vuz Sultan” (mai înainte „Goeben”), „Midilli”, „Breslau”, cuirasatele „Chaisedon”, „Barossa” și „Torgut Reis”, crucișătoarele: „Midie”, „Medschidie”, crucișătoarele: „Berk-I-Savet” și „Peck-I-Schefket”, 4 torpiloare și 12 alte torpiloare.

Atentat împotriva regelui belgian. — Generalii otrăviți.

Viena. — O telegramă din Roosendaal cu datul de 19 August anunță următoarele: Ieri ziarele din Bruxelles aduceau știrea despre un atentat săvârșit împotriva unui înalt personaj. Azi s'a dovedit, că atentatul a fost săvârșit împotriva regelui belgian. Regele *Albert*, care de câteva zile în fiecare dimineață merge cu automobilul dela Antwerpen spre Bruxelles, ieri pe întreg parcursul drumului a fost urmărit de un automobil.

Ancheta polițienească a aflat, că pasagerul misteriosului automobil nu departe de palatul regelui a aruncat o bombă asupra automobilului închis al regelui. Imediat misteriosul automobil a dispărut. Bomba a căzut pe pământ și a explodat, dar n'a făcut mare stricăciune.

Poliția are credința, că atentatorul este revoluționar belgian; cu zile înainte revoluționarii belgieni făcuseră adecă pregătiri pentru ca săucidă pe toți șefii filofrancezi ai partidului militar.

Ieri seară s'a răspândit șvonul, că doi generali s'au bolnăvit având simptome suspecte de otrăvire. Deși oficial se declară, că acești doi generali s'au sinucis, totuș pare foarte probabilă versiunea, că aceste două îmbolnăviri sunt un legătură cu mișcarea revoluționară belgiană, deoarece în zilele din urmă în Bruxelles și Antwerpen s'au operat foarte numeroase arestări.

Evenimente decisive

Viena. — „Fremdenblatt” anunță, că după succesele strălucite ale Germanilor în zilele cele mai apropiate vor avea loc evenimente decisive.

Legăturile diplomatice ale Italiei.

Agentia Stefani anunță: Știrile lansate în unele ziare din Italia și străinătate că guvernul Italian ar fi însărcinat pe mai mulți bărbați de stat ai Italiei se plece cu misiuni pe la guvernele statelor străine sau că statele străine ar fi trimis bărbați de stat cu misiuni la guvernul din Roma, sunt lipsite de ori ce temei. Guvernul italian care păstrează cea mai strictă neutralitate își menține legăturile diplomatice pe cale normală prin reprezentanții acreditați ai statelor străine, cu cari Italia stă în raporturi amicale.

Roma. — Prim ministrul Salandra a primit în audiență o deputațiune de socialiști cari au cerut consimțirea guvernului pentru întrunirea parlamentului. Prim-ministrul a răspuns că până acum nici o necesitate nu constrânge deschiderea parlamentului, guvernul e hotărât să persiste în politica sa de neutralitate, din motivele pe cari le-a indicat înaintea lumii. Comisiunea stăruiește ca guvernul să-și asigure tinuta față de astfel de curente cari cer o schimbare a ei și să lămurească din nou opinia publică, apoi întreabă pe prim-ministru dacă e vorba să se facă mobilizare. Salandra răspunde că nici un motiv nu există pentru mobilizare și arată netemeinicia vestilor în acest senz.

Bulgaria.

Sofia. — Au fost minate porturile dela Varna și Burgas.

Principele de Wied și Essad Pașa s'au împăcat.

După o telegramă din Sofia Essad Pașa a sosit la Corița, unde a fost întâmpinat de un reprezentant al principelui de Wied și împreună cu acesta a luat parte la consiliul în care s'a hotărât ca Albanezii să atace Serbia. Epiroții prinzând de veste despre planurile principelui și a lui Essad pașa au ocupat drumurile de țară.

Anglia și Franța dă 500 milioane Belgiei.

A. T. U. anunță că Anglia și Franța considerând starea mizeră provocată de războiul în Belgia au hotărât să-i pună la dispoziție guvernului 500 milioane franci. Jumătate din această sumă îi va da Belgiei Franța, iar cealaltă jumătate Anglia.

Atacul cazacesc dela Baverovka.

„Budapesti Tudositó” anunță: Despre ciocnirile de graniță de lângă Zbaraj se comunică amănunte interesante. O trupă de cazaci a încercat să treacă frontiera galițiană în apropiere de Baverovska, însă paza noastră dela graniță l-a sur-

prins. Ai noștri au făcut numeroase păpuși de pae, le-au pus chipiu pe cap și le-au așezat în linie de bătaie. Vânătorii noștri s'au ascuns, apoi, în șant, în dosul acestei linii.

La vederea păpușelor cazacii au început un foc violent, apoi descălecând pe jos s'au apropiat de linia păpușelor. Când au ajuns la o mică depărtare de păpușe, trupa puternică a vânătorilor noștri a lovit pe cazaci în flanc. Aceștia au crezut la început că sunt atacați numai de puțini soldați, dar când au zărit apropiindu-se spre ei o linie deasă de bătaie, au fugit.

Cazacii au suferit mari pierderi; mulți și-au aruncat armele și au capitulat.

Prizonerii și numeroasa pradă de război au fost transportate la Lemberg.

FRANCEZII ȘI ENGLEZII VOR BLOCA VALONA?

Viena. — După o telegramă din Roma ziarele italiene își manifestă îngrijorarea, că vasele de război engleze și franceze vor bloca Valona și o vor face ca bază a acțiunii lor navale în Adriatică.

Parlamentul belgian.

Berlin. — Ni se comunică prin Olanda, că parlamentul belgian se întruneste în fiecare după amiază în Antwerpen.

Ofițeri și soldați ruși arestați.

Sofia. — Din Niș se comunică, că 20 ofițeri ruși și 60 ostași de rând au sosit acolo peste Brindisi și Salonic. Au venit din Rusia prin Marea-Neagră pe vase comerciale, la plecare fiind 300, din cari o parte au fost detinuți de autoritățile turcești.

Vase rusești înmormântate în valuri.

Berlin. — Călători sosiți din Rusia spun, că încrucișătoarele rusești Rjurik și Petropavloszk în apropiere de Reval trecând prin locuri submarine s'au cufundat în ziua de 9 August.

O întrevvedere importantă.

Roma. — Bărbații de stat Witte cu San Giuliano au avut o întrevvedere, căreia i se dă o mare însemnătate.

Statele-Unite și războiul mondial.

Berlin. — Se anunță din Londra că Wilson, prezidentul Statelor-Unite a somat ponorul să observe cu strictete neutralitatea.

UN BALON ZEPPELIN DEASUPRA THEMSEL.

Corriere d'Italia” anunță din Basel că în noaptea de Mercuri spre Joi s'a ivit deasupra Themsei un balon Zeppelin, sburând la o înălțime, încât glonte nu l'au putut ajunge. Balonul scoborându-se rapid la gura Themsei a aruncat mai multe bombe și apoi urcându-se din nou la înălțimea de mai înainte s'a depărtat repede luând direcția spre sudost. O bombă a căzut pe teritorul stabilimentului de vapoare și a distrus un edificiu.

O altă bombă a distrus hornul unui torpilor. Balonul probabil s'a coborât în Danemarca.

3 vagoane de prizonieri ruși.

Duminecă au sosit la Debretin 3 vagoane de prizonieri ruși. Jumătate din prizonieri sunt cazaci, iar ceilalți pedestrași. Prizonierii ruși au dejunat în Debretin în voia cea mai bună nici unul nu-și privește situația de tragică. Ei declară că mai înainte de a fi prinși le mergea cu mult mai rău.

Anglia.

Berlin. — Demisia ministrului englez de interne John Burns a stârnit mult șgomot. Ziarele engleze scriu că Burns a luat atitudine ostilă războiului în cabinet, și și-a exprimat dorința ca Anglia să rămâie neutră, pentru că prevede marea mizerie în care vor cădea milioanele de muncitori din Anglia din cauza războiului. Anglia nemăsurat de mult își strică dacă ia parte în război.

Consimt și părtinesc cu băieșii englezi și cu alte bresle muncitorești — cari sunt împotriva războiului, — a zis John Burns. Greșesc orbește acei cari spun că opinia publică engleză fără considerație de clase dorește războiul.

In campania germană.

a luat parte și Dr. Carol Baedeker, profesor de fizică la universitatea din Jena, deja de 2 ani. E fiul renumitului editor de cărți Baedeker din Lipsca, avea 38 de ani și a intrat în războiul actual cu rangul de sublocotenent. O telegramă din Berlin aduce vsetea morții lor pe câmpul de luptă.

Primul drapel rusesc.

Cracovia. — În mijlocul unei mari însuflețiri a fost expus spre vedere publică primul drapel rusesc de război, luat de tânărul vânător Mayerberg în lupta dela vama Sieroslavice, lângă râul Vistula.

O INVINGERE STRĂLUCITĂ.

Lemberg. — Ieri după amiază la orele 5 a sosit acel un nou transport de prizonieri de război: 20 ofițeri și 300 de dragoni ruși, apoi 6 mitraliere, 6 bucătării de campanie, numeroase trăsuri cu echipamente, șele, arme, etc. din lupta de dângă Turynka. Generalii Wanowsky și Ivanow au murit din cauza rănilor grave ce au primit.

Lupta dela Kamionka-Strumilova.

(Dela cartierul presei din Galiția). — La localitatea Kamionka-Strumilova dela granița Galiției trupele noastre s'au purtat foarte vitejește. Când s'a ivit un regiment de cavalerie, 100 de soldați dela transport și 70 glotași — conduși la început de căpitanul Gebauer, care a fost rănit — au luptat de dimineața până la amiază cu o trupă de 900 de ruși. Acești 170 de oameni i-a bătut pe Ruși, căzând dintre ei morți numai 26, iar 18 au fost răniți. Pe la amiază s'a ivit un al doilea regiment de cavalerie rusească, dar în acest timp primiseră și ai noștri ajutor respingând atacul ambelor regimente.

În această luptă violentă a căzut un general rus, comandant de brigadă, iar un al doilea general — fiul fostului ministru de război al Rusiei Wannorsky — a fost grav rănit. Generalul rus rănit a fost transportat la Lemberg unde i s'a făcut operațiune, dar aceasta nu i-a mai putut ajuta și Duminecă a murit. Ofițerul automobilist Erdödy a salvat din linia de foc pe trei ofițeri cari primiseră rane la umăr. Un balon militar german a zburat peste pozițiunile dușmanului la o înălțime de 2000 metri, venind dela Censtochovo. Balonul a fost o jumătate de zi în aer. Rușii au împușcat asupra lui, dar gloantele s'au lovit numai de peretii navicelei fără a-i cauza stricăciuni.

Balonul s'a coborât la cartierul nostru.

Germania și Franța.

(Wolff). Trupele de sub conducerea moștenitorului de tron bavarez, cari au învins în Lotaringia, au trecut linia Luneville-Blamont-Cirey. Corpul al 21-lea a intrat în Luneville. Pe lângă numeroși prizonieri și insemne, aripa stângă care a înaintat peste Vogezi, a mai luat ca pradă 150 de tunuri.

Armata moștenitorului de tron german a continuat lupta și fugărirea dușmanului în direcția către Longcoy.

Armata prințului Albert de Württemberg care a înaintat dela Neuchateau a înfrânt o armată franceză, ce trecea peste Semois, și a încercat să o fugărească. Le-a căzut în mâni multe tunuri, insemne de război și prizonieri, între cari mai mulți generali.

Se crede că deodată cu invingerea acestora a eșuat pe toată linia ofensiva franceză și Germanii înaintază în toate direcțiile pe teritorul francez.

3 zile a ținut lupta dela Metz.

„Kölnische Zeitung” primește dela corespondentul său de pe câmpul de război: Numărul Francezilor făcuți prizonieri trece peste 10 mii. Dispoziția în cartierul mare e excelentă. Operațiunile se continuă cu o liniște de admirat. Francezii fac mari eforturi să pătrundă pe teritorul german. Luptele la Metz între trupele germane și franceze s'au început în 17 August și au ținut neîntrerupt până în 20 August, când Francezii au fost respinși pe toată linia.

Manifestul marelui duce rus Nicolae către Poloni.

Marele duce rus Nicolae, generalisimul armatei rusești a adresat către Poloni următorul manifest:

Poloni! A sunat ceasul înfăptuirii visului pe care l-ați moștenit dela părinții și străbunii voștri. Acum un veac și jumătate a fost îmbucătățit corpul viu, dar sufletul nu i-a murit, a trăit și a nădăjduit în venirea învierii națiunii poloneze și împăcarea frățească cu marea Rusie. Dece bunul Dumnezeu să se dărâme pereții cari despărțesc națiunea poloneză, iar națiunea poloneză să fie un singur corp unit sub sceptrul țarului rusec. Sub acest sceptru având deplina libertate și autonomie religioasă și a limbei își va serba apoi Polonia reînvierea.

Rusia vă cere un singur lucru: să dați același respect popoarelor cu cari istoria v'a legat laolaltă. Marea Rusie se adresează vouă cu inima deschisă și cu braț frătesc și are credința, că sabia care a doborât pe inamic la Grünwald, încă n'a ruginit. Armatele rusești înaintează dela Oceanul Pacific până la Marea nordică. Zorile unei noi vieți vi se arată. Dece Dzeu, ca aceste zori să se aprindă în semnul crucei, al suferinței și al învierii popoarelor.

Nicolae,

prim-aghiotant, generalisimul armatei rusești.

Manifestul regelui Gheorghe al Angliei.

Gheorghe, regele Angliei a adresat următorul manifest către trupele cari au plecat spre Franța:

„Soldați! Vă părăsiți patria pentru ca să luptați pentru siguranța imperiului și pentru cinstea mea. Belgia, pe care ne-am obligat să o apărăm. a fost atacată și este expusă invaziei puternicului inamic al republicii franceze.

Soldați! Am cea mai deplină încredere în voi. Lozinca voastră este datoria și știu, că aceasta voi veți împlini-o cu vrednicie. Cu cel mai mare interes viu vouă urmări toată acțiunea voastră și asemenea cu cea mai mare satisfacție, vouă urmări progresul vostru zilnic. Gândul meu totdeauna va fi la voi.

Rog pe bunul Dumnezeu să vă binecuvinteze și să vă apere și să vă aducă acasă învingători.

Rușii înfrânți pe toată linia.

Budapesta. A. T. U. anunță: Dela cartierul preseii a sosit următoarea telegramă: Trupele noastre înaintează de ambele maluri ale Vistulei. Trupele noastre cari înaintează spre apus dela Vistula unindu-se cu trupele germane au trecut peste Lizagora și au ajuns la râul Kamiene între Kialce și Radom. De asemenea înaintează victorioase și trupele noastre de pe valea ostică a Vistulei. In 23 August s'au ciocnit la Krasnina pe drumul ce duce la Lulin, cu două corpuri de armată rusești, pe cari le-a fugărit îndărăpt. In lupta aceasta foarte violentă au căzut de partea Rușilor mai mult de o mie de oameni, între cari foarte mulți ofițeri. Trupele noastre au pus mâna pe steagurile, tunurile și o mulțime de arme de ale dușmanului.

In apropiere de Novosiclița a fost înfrântă o trupă de vre-o 20,00 călăreți ruși, cari încercaseră să împiedece înaintarea trupelor noastre. Dușmanul a avut și aci peste 1500 morți. Dușmanul retrăgându-se in fugă a lăsat pe câmpul de luptă o mare cantitate de muniție și multe arme.

Cozquerille.

Berlin. — Comanda supremă germană a luat in posesiune renumita fabrică de puști din Belgia, „Cozquerille”, care se află în Seraing, lângă Liege. Pe porțile fabricii a fost lipită următoarea proclamație:

„Personalul rămâne ca și mai nainte, și fiindcă traiul s'a scumpit, fiecare muncitor capătă întregire de salar de 5 procente. Cine lucrează conform îndrumărilor, nu va suferi nici o neplăcere, însă cine va pricinui greutăți, va ajunge înaintea tribunalului militar și se va căi!

Porumbi trădători.

Stuttgart. — Comanda supremă regească a prins la Andernach un porumb de postă francez care ducea o însemnare exactă a așezărilor germane de trupe. Pentru că comanda noastră presupune că există mai multe stațiuni franceze pentru postele de porumbi, a dat un avertisment către populație să le observe și fără întârziere să înștiințeze comanda supremă despre ele.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 25 August 1914.

Inceperea anului școlar în Blaj. Aduc la cunoștința părinților și tuturor celor interesați, că la gimnaziul superior gr. cat. din Blaj, examenele corigente se vor ținea Luni în 31 August st. n. 1914. Inscrierile pentru anul școlar 1914/5 se vor face in 1, 2 și 3 Septemvrie, iar Vineri în 4 Septemvrie, se vor începe prelegerile regulate. Examenul de maturitate scripturistică se va ținea în 5, 7, 8 și 9 Septemvrie st. n. începând dela 7 ore dimineața, iar verbalul va urma în 11 Septemvrie st. n. 1914. Dr. Ambrosiu Chetianu, director gimnazial.

Concursul de primire la seminarul teologic din Blaj, amânat. Suntem rugați să publicăm următoarele: Tinerii, cari doresc să fie primiți in seminarul teologic din Blaj, să-și înainteze rugărilor Preaveneratului Conzistor arhiepiscopesc, până în 31 August n. inclusive a. c. Terminul de primire s'a fixat pe ziua de 1 Septemvrie n., deci cei cari au suplicat a fi primiți, au să se prezinte la Blaj, încă din 31 August n. pentru ca să se supună vizitei medicale, conform regulamentului.

Dăruiuri pentru cei rămași acasă. Institutul de credit și economii „Economul” din Cluj a dăruiit 30 cor. pentru ajutorarea familiilor celor duși la războiu din comuna Feleac, pentru care ajutor în numele celor beneficiați i se aduce și pe această cale mulțumita cea mai fierbinte. — Feleac, 23 August 1914. Victor Aaron, preot.

Alegerea Papei. Duminecă a avut loc în Vatican a treia congregație a cardinalilor în care s'au luat hotărâri privitor la alegerea Papei. După cum e informat „Giornale d'Italia” Marți vor fi primiți în Vatican membrii corpului diplomatic. Lucrările pentru pregătirea locuințelor celor 60 de cardinali alegători s'au început. In curtea Damascus se clădește un zid care va împiedeca ca cineva să poată turbura conclavele. După „Giornale d'Italia” de cele mai multe simpatii se bucură cardinalii Gaspari și Ferrata.

Ziar slovăcesc s'istat. Monitorul oficial publică ordinațiunea ministerului de interne, prin care oprește editarea și răspândirea ziarului slovăcesc „Slovensky Dennik”, periclitând acesta prin conținutul său interesele operațiilor de războiu.

Dna Elena Pop Hossu-Longin ne roagă să publicăm următoarea dare de seamă: In urma apelului „Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei” s'au colectat până azi următoarele sume pentru ajutorarea celor lipsiți respective pentru ușurarea suferințelor celor răniți:

Din Deva (colectante dsoarele Lucia Hossu, Alexandrina Moldovan și Viorica Schuster) 338 cor. 50 fil.

Din Batiz (colectantă dsoara Terezia Sinca) 47 cor. 10 fil., peste 150 de bucăți de albituri (cănăși, ștergare, ciarșafuri etc. și 26 măsuri de grâu.)

După cum suntem informați colectele se fac și in celelalte părți ale comitatului cu rezultat îmbucurător.

Informații amănunțite vom da după primirea listelor.

Un preot mântuind viața unui băiat. Preotul Petru Salca din Giulești in (Maramurăș), trecând cu o inermormântare peste un pod, a căzut în apa afundă de sub pod un băiat de șase ani. La prohod au luat parte numai câțiva bătrâni și niște femei cari duceau mortul. Neaflându-se nimeni, cari să sară in ajutorul băiatului, care se lupta cu moartea, preotul aruncând de pe sine vesmintele preotești a sărit in apă și l'a scos la țarm, unde in urma îngrijirii date, băiatul și-a revenit in fire. Vestea despre fapta nobilă și bravă a preotului, a făcut adâncă impresie asupra poporului.

Necrolog. Familiile Lazar Balean din Dognecea și Antoniu Sequens din Caransebeș aduc cu durere adâncă la cunoștința rudeniilor și cunoscuților incetarea din viață a mult iubitei lor mătușe Ecaterina Tismonariu n. Popescu, proprietară și fondatoare din Dognecea, întâm-

plată la 1 August st. n. 1914 in etate de 82 de ani. Rămășițele pământesti s'au depus in cimitirul familiară din Dognecea in 3 August n. a. c. după ritul gr. or. român. — Fie-i țărana ușoară și memoria binecuvântată!

— Subscrișii cu inima îndurerată aduc la cunoștința rudeniilor și cunoscuților, că preaiubită lor fiică, soră, cumnată și mătușă Silvia Maria Nestor după lungi și grele suferințe a decedat Sâmbătă in 22 August n. 1914 la 4 ore și un sfert d. a. in vârstă de 23 ani. Osemintele neuitatei s'au depus sore odihnă vesnică Luni in 24 August, la 3 ore d. a. in cimitirul din Blaj. — Silvestru și Elena, părinți; Laurențiu, Iustin și Elena, frați și soră; Dr. Octavian Prie, cumnat; Elena, Emil, și Lucia Prie, Costică Nestor, nepoți.

Fie-i țărana ușoară și pomenirea vesnică!

Ultima oră.**MARI INVINGERI LA FRONTIERA SĂRBEASCĂ.**

Sarajevo. — (A. T. U.). — In ziua de 24 August am atacat pe inamicul care deasupra teritorului dintre Uvatz și Vardiște a intrat, înainte de începerea operațiilor noastre, pe teritoriul nostru, dar l-am respins peste frontieră inspre Uvatz. In aceste lupte, in cari a luat parte și a luptat cu eroism și detașamentul german dela Scutari, trupele noastre in ciuda terenului greu și a apărării energice a inamicului, au luptat cu un eroism indescriptibil.

RUȘII N'AU EVACUAT VARȘOVIA.

„Pester Lloyd” anunță: Se desminte svonal că Rușii ar fi evacuat Varșovia. In Varșovia și regiunea de acolo se află puternice trupe rusești.

TERMINAREA CONCENTRĂRII NOASTRE

„Pester Lloyd” anunță: La cartierul general al armatei noastre domnește cea mai mare încredere că învingerea va fi de partea noastră. Concentrarea trupelor noastre la frontiera ruso-galițiană s'a făcut in modul cel mai ideal. Până acum am respins toate încercările de invaziune ale inamicului inșirat intr'o lungă coloană dealungul frontierei galițiene.

MONARHIA CREDINCIOASĂ.

A. T. U. anunță din Berlin: Ambasada austro-ungară a comunicat biroului de externe, că comandantul vasului de război „Kaiserin Elisabeth” a primit ordin să lupte la Kielcau alături de flota germană împotriva Japoniei.

POȘTA ADMINISTRATIEI.

T. Tomus, Verespatak. Am primit 10 cor. in abonament până la 1 Octomvrie a. c.

Moise Ursulescu, Ecica. Am primit 7 cor. in abonament pe cvart. III a. c.

Aurel Poruțiu, Rod. Am primit 7 cor. in abonament pe cvart III a. c.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

ANUNȚ.

Ca absolvent de IV cl. elementare și I gimn. și cu atestate oficiale ca funcționar de învățator caut un post, ori ca practicant de notar, ori ca cantor bisericesc.

Adresa la administrație.

(So 2284—1)